

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Zamor kontrolora letenja i kršenje propisa
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	21.03.2016. godine, JPAKL Tuzla
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja naveo je sledeće:</p> <p>“24.06.2015. godine na Međunarodnom aerodromu Tuzla uspostavljena je baza kompanije WIZZ AIR, što je značilo produženje radnog vremena kontrole letenja JPAKL Tuzla. Od uspostavljanja baze do danas, zbog produženog radnog vremena i nedostatka ljudskih resursa postojao je konstantan prekovremeni rad. U periodu od 24.06.2015. godine do 04.01.2016. godine JPAKL Tuzla je imala na raspolaganju pet kontrolora vazdušnog saobraćaja i ispomoć jednog kontrolora iz JPAKL Mostar, pet dana u mjesecu. Od 04.01.2016. godine zbog porodijskog odsustva koleginice broj je smanjen na četiri kontrolora. Sve navedeno dovelo je do zamora kontrolora, te su bili primorani na kršenje člana 32. (rad u smjenama), člana 33. (noćni rad) i člana 36. (odmor u toku rada) Pravilnika o radu.”</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. BHANSA je u skladu sa svojim internim procedurama sprovela istragu događaja. <p>Nakon sprovedene interne istrage utvrđeno je sledeće:</p> <p>-24.06.2015. godine zvanično je otvorena baza kompanije WIZZ AIR na međunarodnom aerodromu Tuzla. To je dovelo do produženja radnog vremena Međunarodnog aerodroma Tuzla, a samim tim i radnog vremena kontrole letenja JPAKL Tuzla.</p> <p>- Svi kontrolori prije otvaranja WIZZ AIR baze i otvorenosti aerodroma 20h/7 dana u sedmici, na sastanku sa načelnikom JPAKL Tuzla su upozorili da će zbog malog broja kontrolora doći do kršenja propisa i da nije moguće pružati usluge kontrole letenja u okviru propisanih zakona. Nakon otvaranja baze WIZZ AIR-a, isti problem je više puta iznesen od svih kontrolora ka načelniku JPAKL Tuzla.</p> <p>- Radno vrijeme kontrole letenja pratilo je WIZZ AIR-ov red letenja i kretalo se između 16 i 20 sati sedam dana u sedmici u zavisnosti od konkretnog dana i nepredviđenih kašnjenja letova aviona kompanije WIZZ AIR.</p> <p>- U periodu od otvaranja baze do januara 2016. godine, prosjek prekovremenih radnih sati za svakog kontrolora iznosio je 20 sati, a odlaskom koleginice na porodiljski dopust 04.01.2016. godine broj prekovremenih sati se povećao na 30 sati mesečno. To je uticalo na zamor svih kontrolora.</p> <p>- Prateći ljetni red letenja WIZZ AIR-a, smjene kontrolora letenja su se odvijale na način da su dva kontrolora smjenjivala na poziciji u dnevnoj smjeni koja je trajala između 10 i 12 sati a noćna smjena koja se sastojala od jednog kontrolora u trajanju od 11 do 12 sati, sa prekidom između zadnjeg slijetanja i prvog polijetanja sledećeg dana. Pauza u noćnom radu zavisila je od vremena slijetanja poslednjeg aviona kompanije WIZZ AIR, a završetak noćne smjene u jutarnjim satima zavisio je od polijetanja aviona kompanije WIZZ AIR.</p> <p>- Ovakvim radom u smjenama došlo je do kršenja članova 32, 33 i 36 Pravilnika o radu na sledeći način:</p> <p>Član 32. Zbog odgođenog jutarnjeg polijetanja dolazilo je do prekoračenja trajanja smjene od 12 sati.</p> <p>Član 33. Noćni rad je po ovom članu definisan vremenom između 22h i 06h i u ovom periodu za kontrolore JPAKL Tuzla po sigurnosnoj procjeni propisan je rad kao "one man operated TWR", a kontrolori su bili primorani raditi od 20h i 30min zbog ranijeg slijetanja sve do 07h i 30min zbog polijetanja aviona kompanije WIZZ AIR sa produžavanjem zbog kašnjenja.</p> <p>Član 36. Zbog kašnjenja kontrolor u noćnoj smjeni nije u svim situacijama imao propisan odmor od 30 minuta, nakon 3 sata provedena na frekvenciji.</p> <p>-Odlazak koleginice na porodiljski dopust 04.01.2016. godine doveo je do češćeg kršenja člana 36. Pravilnika o radu jer su na raspolaganju ostala samo 4 licencirana kontrolora letenja.</p> <p>-Korišćenje godišnjih odmora kao rezultat je takođe imalo kršenje propisa, uvećanje prekovremenog rada i dodatni zamor.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Stručna lica SMD su izvršila analizu događaja.
---	--

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	4D prema ICAO-u Ovaj događaj izazvao je smetnje u radu kontrolora letenja, a što se frekvencije tiče dešava se povremeno.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Da bi kontrolori u JPAKL Tuzla radili u skladu s propisima i bez dodatnog zamora predlaže se sledeće: Kratkoročno: Da se radno vrijeme skрати na: 11,5 sati svaki dan u sedmici ili 16 sati 5 dana u sedmici (gdje bi dva vezana dana bila neradna). Dugoročno: Da se obezbjedi dovoljan broj kontrolora za JPAKL Tuzla za nesmetan rad.
Prijedlog drugih mjera:	Nema
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više	Ilija Savatić, 04.05.2016. godine
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović, 06.07.2016. godine